

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN :

Egész évre 600 Lej
Fél évre 300 Lej
Negyed évre 150 Lej
Havonta 50 Lej

Hirdetések díjszabás szerint.
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej. Bucarestben 50 banival
több.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal
ulv. Regele Ferdinand 422
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgönycim: Közlöny, Arad
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Románia külföldi kölcsöne

Bucurestiből táviratozzák: A külföldi kölcsön ügye egyre komolyabb lesz. Bratianu Vintila és Constantinescu Tancred Royatban illetőleg Vichyben tartózkodnak. A bankkormányzó jelenleg a birtokán tölti szabadságát és e hó végén Londonba utazik. Elutazása előtt még Bucurestibe jön igazgatósági ülésre.

Mussolini erélyt hirdet

Rómából jelentik: A fascista nagy tanács ma ülést tartott. Az ülésen Mussolini nagy beszédet tartott, amelynek folyamán kijelentette, hogy a kormányt sem parlamenti, sem parlamenten kívüli ellenzék nem képes megdönteni. A fascista miliciának a hadseregbe olvadása lehetetlen, mert egészen más célokat követ és továbbra is forrása lesz annak a hitnek, hogy a király személyében a haza tesztet őt. Az ellenzék rosszul számított a Matteotti propagandában. A fascizmus nyugodtan teheti le a fegyvert, mert semmiféle veszély sem fenyegeti. A fascizmus nem fordíthatja vissza szekere rudját és vezetői készek a megpróbáltatásokra is. A tanács nagy tetszéssel fogadta a beszédet és helyeselte minden pontját.

A magyar kölcsön

Budapestről táviratozzák: A Nemzeti Újság értesülése szerint az új belföldi kölcsön szombaton kerül kibocsátásra. — Genfből jelentik: A magyar kölcsön harminc milliós svájci részét július 29-én ezerirankos címletekben 89-es árfolyamon nyolc és fél százalék kamattal bocsátják ki.

Radics István meghalt

Zágrábból jelentik: Radics élete vagy halála körül eddig számos hihető és hihetetlen verzió került forgalomba. Legutóbb egy orosz és egy olasz lap már a gyilkosság részleteit bocsátotta nyilvánosságra, sőt a gyilkos nevével és életkörülményeivel szolgáltak, a budapesti lapok ellenben jól értesült forrásból tudták, hogy a bécsi polgármestertől tartózkodási engedélyt kért. Uruguayban már az egyik gyilkosát fedezték fel, míg mindezt ma betetőzi egy zágrábi jelentés, amely szerint a pártvezér felesége Moszkvából táviratot kapott, hogy férjét szívszélhűdés érte. Hogy a sok verzió közül melyik a valódi, azt eddig homály fedi. A távirat végén még hozzáfűzik: A hír még megerősítésre szorul.

Ostromállapot az egész ország területére

Váratlan kormányintézkedés, amelynek indító okai ismeretlenek.

Az Univerzál ma esti száma feltűnő nagy befűkkel azt a meglepő hírt közli, hogy a kormány elhatározta, hogy még a mai nap folyamán kihirdeti az ostromállapotot az ország egész területére. Említett hírforrás még nem tudja mi készítette a kormányt e rendkívül erélyes eszköz igénybevételére.

Bucuresti tudósítónk erről újabb

hírt a következőket jelentik: Az Univerzál ama hírével kapcsolatban, hogy a kormány ostromállapotot rendel el az ország területére, illetékes helyen kijelentették, hogy ma kormányrendelet jelenik meg az ostromállapotra vonatkozó bizonyos intézkedések megszo- ritásáról abban a zónában, ahol eddig is ostromállapot volt. A kormányrendelet indító okai ezideig ismeretlenek.

Londonba hívták a németeket

Németország megbízottai hétfőn jelennek meg a konferencián — A Dawes-rendelet elfogadásának feltételei

A tegnapi megdöbbenést keltő híradásokkal szemben, amelyekről szóltak, hogy Franciaország minden erejével ellenzi a németeknek a londoni konferenciára való meghívását, a mai jelentések örövendetes eseményről számolnak be. A londoni konferencia nem fog fiaskót vallani: elhatározta, hogy Londonba hívja Németországot, amelynek megbízottai — mint egyenrangú tárgyaló felek — hétfőn már meg is jelennek a nagyhatalmak színe előtt.

A londoni konferenciának e sorsfordulatót jelentő elhatározásáról alábbi távirataink számolnak be:

Meghívták Németországot.

Londonból jelentik: A konferencia meghozta elvi döntését, a mely szerint meghívják Németországot a konferenciára. A meghívót holnap nyújtja át a berlini angol nagykövet. A döntésből kivehető, hogy Németország nemcsak be- széni fog, hanem meg is hallgatják, hozzászólhat minden ponthoz és kifogásait megemlítheti. A németekkel tehát tárgyalni fognak, nem pedig diktálni nekik. A német delegáció tagjai valószínűleg Marx, Stresemann, Luther, Ritter külügyi államtitkár, Schrubert külügyi műszaki osztályvezető lesznek. A delegáció vasárnap érkezik Londonba, és hétfőn már részt vesz a tárgyalásokon.

Mit kívánnak a németek.

A német delegáció különösen négy pontra helyez nagy súlyt: a Ruhr-vidék katonai kiürítésének határidőhöz való kötésére, mert máskülönb a birodalmi kormány, a pártokkal való megbeszélése alapján a Dawes-terv hozzájárulá- sához szükséges kétharmad szót- többséget nem lesz képes megsze- rezni. Másodszor súlyt helyez a francia és belga vasutasok távo- zására, harmadszor felveti a gaz- dasági kiürítés és a zálogok kizár-

dését. Amint a német delegáció befejezte munkáját Londonban, a német fővárosba utazik vissza, a hol a birodalmi gyűlés nyomban tárgyalás alá veszi a Dawes ter- vezetet.

Fenyeget az Unió.

Londonból jelentik: Az érde- kelt kormányoknak tudtaladták Washingtonból, hogy az Unió de- legációját azonnal visszahívják, ha a kielégítő megoldás elérésére irányuló törekvések sikertelenek maradnak. Az amerikai körökben várják a kétszáz millió dolláros kölcsön jegyzését, amiből az Unió 125 milliót vállal, a tranzakció két hónap alatt már befejezhető is lesz.

A büntető szankciók megszüntetése.

Londonból jelentik: A konfe- rencia által elfogadott javaslat szerint Németországnak augusz- tus 15-ig el kell fogadnia és ki kell hirdetnie a szükséges törvé- nyeket. A francia-belga vámsorom- pók és a kiviteki tilalmak meg- szűnnek. Az adókat német rend- szer alapján szedik be és a francia és belga bevételeket német törlesz- tésnek ismerik el. A Micum-féle francia-belga igazgatás megszű- nik október elsején, az elítéltek am-

nesztijára vonatkozólag pedig megfelelő rendelkezéseket adnak ki.

Pénzemberek és a jóvátételi bizott- ság.

Londonból jelentik: A pénzem- berek tudni sem akarnak arról, hogy a jóvátételi bizottság egy- szersmind mint ellenőrző bizott- ság működjön, mert a jóvátételi bizottság nem politikamentes, sőt az utóbbi évek tanulsága szerint a bizottságban képviselt kormányok eszközei.

Poincaré Herriot ellen.

Párisból jelentik: Az a hír, hogy Herriot a londoni konferen- cia ügyében először meghallgatja a törvényhozást, alaptalan. A Chi- cago Tribune híradása szerint Her- riot távollétében Poincarénak si- került magához ragadni a szená- tus vezetését és a miniszterelnök visszatérte után megkísérlti a háló- dali kormány megalkotását.

Békít a fõpolgármester

Tárgyalások az aradi asztalos- sztrájk megszüntetése érdekében

(Saját tudósítónktól.) Az aradi asztalosiparban több mint tíz hét óta tart a sztrájk. A sztrájk kitö- rése után a munkafelügyelőségen a munkaadók és munkások megbi- zottjai tárgyalásokat tartottak, de ezek nem vezettek eredményre. Egyik fél sem tett lépést a tár- gyalások újbóli felvételére, végül dr. Robu János fõpolgármester vette kezébe az ügyet és a feleket közös tanácskozásra hívta meg a városházára. Ma délelõtt tartották meg az elsõ értekezletet dr. Robu fõpolgármester elnöke alatt és ezen a munkaadók részérõl Lengyel Lõrinc, Reinhart Gyula, Pá- pay Lajos és Orbán István, a mun- kások részérõl pedig Dán Sever kerületi és Sonn Sándor aradi tit- kár vettek részt. A felek a mai tárgyaláson sem jutottak megál- lódásra és elhatározták, hogy a tanácskozásokat holnap folytat- ják.

— Egyezmény az Unió és Romá- nia között. Bucurestibõl táviratoz- zák: A külügyminiszeriumban teg- nap Duca külügyminiszter és az Egyesült Államok bucuresti-i követe aláírták az Unió és Románia között létrejött kiszolgáltatási egyezményt.

Erdélyi szinészek állampolgársága

Miként biztosíthatják a szintársulatok tagjai további itt maradásukat véglegesen lezárták Aradon az állampolgársági jelentkezéseket

(Saját tudósítónktól.) Immáron véglegesen lezárt Aradon az állampolgársági jelentkezések rendje. Eltűntek a folyosókról a túlekedő tömegek, nem állnak százával a hivatali előszobákban az emberek különböző hatósági igazolásokat szorongatva a kezükben, csöndes a városháza épülete, csupán egy-egy elkésett jelentkező próbálkozik még, de hiába, mert most már igazolni kell azt is, hogy a romáikezésre álló két hét alatt miért nem történt meg a szabályszerű jelentkezés, s emellett most már sok-sok okmányval felszerelve kérhetik csak állampolgárságuk elismerését. A jelentkezésre váró tömegek eltűntek, s helyüket — ugyan lényegesen kisebb mérvben azok foglalták el, akiknél „baj van a kréta körül”, akiknek állampolgársága nincs rendben. Járják a hivatalokat, kérdezősködnek, okmányokat szereznek be, szóval mindenféleképpen biztosítani igyekeznek román állampolgárságukat, s ez a törekvésük rendszerint sikerteljes jár, mert az illetékes hatóságok a legnagyobb jóindulattal kezelik ezekben az ügyekben.

Az igazolások során érdekes probléma vetődött fel az Erdélyben működő szinészek állampolgársága. Ez a kérdés annál fontosabb, mert hiszen az új koncepcziókban határozott kikötés van, hogy az erdélyi szintársulatok tagjai csakis román állampolgárok lehetnek. Megkérdeztük ezügyben Angel István dr. polgármestert, aki a következőket mondotta:

A szinészek állampolgársága ügyében a törvények rendelkezése következtében semmiféle kivételes intézkedést nem tehetünk. Nekik is éven olymódon kellett megszerezniük az állampolgárságot mint bármely más lakosnak. Akiknek erre meg volt a jogcímük azoknál rendben is van a dolog. Mi történjék azonban azoknál, akik csak mellányv szerződés tartózkodnak román területen, s így nem is áll módjukban az állampol-

gárság megszerzése. Erre is nyújt a törvény megoldást. Ezeknek a szinészeknek kifejezetten kérvények kell a minisztériumtól az állampolgárság megadását. Közjegyzői nyilatkozat, kérvény, tartózkodási igazolvány szükséges ehhez, s ez ügyekben maga az igazságügyminisztérium dönthet csak, a mely előreláthatólag méltányolni is fogja a szinészek különleges viszonyait, s teljes jóindulattal kezelve a kéréseket, lehetővé teszi ezeknek a szinészeknek a további működést, hiszen ettől az engedélytől függ immáron egész existenciájuk.

Nagybeteg katonája tragikus halála

Önkivületi állapotban megszökött a kórházból. — A Bega partravetette holttestét.

(Saját tudósítónktól.) Temesvári tudósítónk egy katonának gyászos megdöbbentő tragédiájáról ad híradást. A temesvári tüzer ezrednél szolgált Noheimer Péter temessági származású 23 éves bádogossegéd, aki nemrégiben káplárrá lépett elő. Néhány nappal ezelőtt malária tünetei között megbetegedett és bekerült a temesvári katonai kórházba. Tegnap reggel nyolc óra tájban Noheimer magas láztól kínoztva teljesen önkivületi állapotban kórházi ruhában észrevétlenül eltávozott a kórházból és azóta nyoma veszett. Hiába keresték a szülői házában is, sehol sem találták meg.

Ma reggelre azután megőszökött a rejtélyes eset. Noheimer Péter hulláját a Bega folyó partravetette. Azonnal értesítették a rendőrséget és a katonai hatóságot; Perian György józsefvárosi

rendőrkomiszárius, valamint Stefani alezredes, térparancsnok és Obliu dr. ezredorvos szálltak ki, az orvos nyomában konstatálta, hogy a hulla balkezén a csuklóban erős mély vágott seb van.

Miután az eset ilyenformán komplikálódott, a helybeli térparancsnokság értesítette az esetről a VII. hadtestparancsnokságot és katonai bizt. kiküldetését kérte, aki holnap reggel Temesvárra is érkezik és akinek jelenlétében a hullát fel fogják boncolni. Stefani térparancsnok bevezette a nyomozást, amely eddig azt eredményezte, hogy Noheimer távozása előtt magához vette egyik társának a zsebkését és valószínű, hogy ezzel ő saját maga metszette fel a kezét, de lehetséges az is, hogy bűnténynek esett áldozatul. Obliu ezredorvos véleménye ugyanis az, hogy Noheimer nagyon magas fokú lázban lévén, deliriumá-

ban teljesen öntudatlanul cselekedett, amikor a kórházat elhagyta és nem valószínű, hogy a kezén levő sebet ő maga ejtette volna.

Az igazságügyi tisztviselők bérmozgalma

Tömeges beadvány az aradi törvényszék elnökéhez. — A végső szót az igazságügyminiszter mondja ki.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi törvényszéki és járásbírói tisztviselők körében napok óta furcsa és szokatlan mozgalom észlelhető. A tisztviselők nyolcvan százaléka beadványt intézett az elnökséghez, amelyben a nehéz megélhetési viszonyokra való tekintettel kérik, hogy magasabb fizetési osztályba való kinevezésre terjessze fel őket a törvényszék elnöke. Az elkészedett liangu beadványokban a tisztviselők rámutatnak arra, hogy 800—2200 lejes havi fizetésükkel családjukkal meg sem tudnak élni, de a meli létfenntartást pedig azért nem vállalhatják, mert a tisztviselőhiány miatt nem csak a hivatalos órákban, hanem a délutáni órákban is hivatali teendőikkel vanuk elfoglalva. Kiemelik, hogy amennyiben magasabb fizetési osztályba való előléptetéssel nem segít az igazságügyminiszter szomoru, két ségbeejtő anyagi helyzetükön, úgy kénytelenek lesznek hosszú igazságügyi szolgálat után lemondani nyugdíjas állásukról és más biztosabb megélhetést nyújtó pályán keresni alkalmazást. A beadványokat az aradi törvényszék elnöksége felterjeszti az igazságügyminisztériumba, amelynek válasza elé izgatott várakozással tekintenek az aradi törvényszék és járásbírói tisztviselők.

TARCA

Élni... élni... élni...

Írta: Illés Endre.

A kórház nagy kertjében, a díófák alatt, ketten ültek egy sárgára festett padon. Két férfi.

Köröskörül már egészen sötét volt: csillagos, szép, tiszta este.

A fák között, fönt, egy halvány villanykörte égett. Fénye lecsurgott a magasból.

— Rettenetes ez a nyár, — mondta fáradtan az idősebbik. — Agyon éget...

A másik bólintott: — Az...

Nyár volt: izzó, új nyár. A nap egyetlen, hatalmas látványban zuhant reggelként le. S folyt folyt utána az olvadt, sárga arany késő estig szüntelen. A kertben elhomnyadt már a fű és sárgultak, hulltak az ciperzsel levelek. Napról nap egy lélek sem mutatkozhatott ki, a szabadban. Csak a sebészeti pavillonba vittek át néha egy

beteget. S a könyváról fordított széjjel az ételeket: naponta négy-szer is.

A kórtermek ablakait kinyitották. S a fentjári betegek kimerészkedtek a padokra. Az utakon fehércépes orvosok sétálgattak. És cigarettájuk tüze messzire elparáztolt a sötétben.

Egy nagy zsongás lett az egész kert.

S így ment ez minden nap.

A két férfi ült a padon: hallgattak. Itt a kórteremben ismerkedtek össze. S mind a kettő tudta a másik végzetes ítéletét, anélkül, hogy ismerte volna a magáét. Néha gondolkodtak előlött: „Hogyan is mondjam csak meg? Hogy legalább elkészültsen rá...” De a forró nyárban olomsúlyos volt minden gondolat és minden szó: sohasem jutottak el idáig. Ugyis mindegy. És majd csak lesz valahogy.

— ... az otthoniak... — beszélt a szomszédos padon valaki. És hozzájuk hallatszott a hangosabb szó.

Mind a ketten eltűntek.

— Őszre... — mondta az idősebbik, s a hangja fátyolos lett a szomoru büszkeségtől — őszre ti zeniatéves lesz a fiam... Az első hosszú nadrágot viszem majd neki haza...

Hol leszel majd ősszel? — gondolta a másik.

— Mert otthon leszek... addigra talán már csak otthon leszek...

De erre sem kapott választ. A fiatalabbiknak a másik otthonáról eszébe jutott a saját kis otthona: az elmúlt évek... az elmerült, régi élet... az édesanyja, aki várja őt... Egy hónapja sincs: hogy itt járt.

— Nemsokára talán megint feljön... — És a két szemén fényes csillant a hit.

— Kicsoda?

— Az édesanyám.

Csak el ne késsen! — gondolta a másik. És ő sem szólt semmit.

Füszeres sötétségben, az ezüstös csillagok alatt, már kibomlott a nyári este: mint egy nagy, fekete, húsos virág. S az emberek

a padokról utána néztek. S hájloztak, panaszkodtak, jajongtak. És betegek, elesettek, fáradtak voltak. Mind-mind. Az élet ment. A csillagok hulltak. S a nyári este egy roppant kiáltás volt már: az elesettek jaj-a és a győzők diadalordítása. Elkeveredett, összekapaszkodott, szálaira bonthatatlan, iszonyatos kiáltás. És akik kimerkedtek egyszer már ebből a roppant köriörgésből: a betegek, az elesettek, a fáradtak, itt, a kórház kertjében, újra kinyitották kezeiket, immár reménytelen szerelemmel nyujtották a hónap, a folytatás, az élet után. Túlekedni, rohanni, taposni: élni... élni... élni...

De: — messze, a főépület felől, csengetés hallatszott. Ápolók jöttek. És a padokról lassan mindenki felkelt. Tíz óra volt. Be kellett menni.

A két férfi is felkelt. S mentek ők is befelé.

A fák fölött, a magasban, nemsokára kialudt a sápadt villanyfény. Csak a csillagok ragyogtak tovább. És hulltak, hulltak. Mint a megfélembizhetetlen ítélet.

Aki nem volt ott az Ady-ünnepen

A nagy költő volt feleségének emlékezősége Zilahról Beszélgetés Csinszkaival

(Budapesti levél.) Fölfelé húzó zöld kerttábla az Istenhegy oldalán, a napforralta lég táncol a levelek körül, a főzelék- és vetyeményféle gondozott csikokban áldott gyümölcsfák alatt, a kavicsos uton megrebben egy kékkartonruhás nő alakja. Rövid, szöke haját, mióta nem láttam, megsziitta a nap, mint a falusi gyermekekét, nyaka, megizmosodott, karja sötétlő barna a szökeség alatt, csak a szeme még mindig a régi, kék is, meg szürke is, asszonyé is, meg gyermeké is, még mindig okos... talán már ritkábban csodálkozik. Ez Boncza Berta, aki Ady Endre felesége volt, most pedig Márfy budapesti festőművész neje.

— No nézd, — mondja egyszerű hangján és minden szaván ott a vadvirágos erdélyi iz, — de rég nem láttuk egymást, utaztál... Azóta lett ez a kis ház meg ez a kert... Csucsából ez maradt. Csucsából, az én vadregényes apai házam-földemből, ahol Bandi ugy szeretett tanyázni. Itt minden új, csöppet sem vadregényes, de jó kert, kedves ház... Három évvel ezelőtt ez a két hold legelő volt. Hogyne, délelőtt is, délután is kapálunk. Persze, hogy magunk műveljük a földet, az uram meg én, egy öreg kertésszel. Megizmosodtam tőle, nézd a karizmaimat... Márfy most benn van a műteremben, modellje van, kérlek, ma min denképp kell dolgoznia az embernek, hogy megálljon. Nézzed, csirkét, libát nevelünk, disznót hizlalunk télire, mindez sok dolgot ad, de legfőképp a kert nyel sok munkát és még minden készpénz, egészen addig, amíg ő fog bennünket eltartani. Mert ez nem luxus-kert, ez becsületes föld... ez el is fog tartani öreg napjaimra...

Megindul a beszélgetés Ady Endréről:

— Tudod — mondja mélyen és furcsa-gyorsan, mert az érzelmességet nem szereti, — én nem jelentkezem sehol, az én emlékezősem az én dolgom, amit én tudok elintézni az ő számára az ő intenciója szerint, azt elintézem. Ha koszorút viszek a sírjára, a szalagról levágják a nevem, hogy „Csinszka”. Nem baj, nekem nem ez a lényeges. Kérlek, a szobáját a Veres Pálné-uccából, úgy, a hogy állt, becsomagoltam, eltettem. Amikor pénzem lesz, ide, a kis házra manzardszobát építtetek és berendezem az ő szobájának, úgy, ahogy volt. Ágyastól, amelyben feküdt, íróasztalával, könyves tül, amíg nem lesz helye a muzeumban. Magam írni, a mi dolgaimról, még egyáltalában nem tudok és ki tudja, tudok-e valaha.

Igy tereli tovább a szót és egyszer csak ott vagyunk — Zilahon. A zilahi ünnepekről beszélünk.

— Zilaj, — mondja, — igen így mondják ott, j.-vel. Sokszor mentünk Érmindszentről Zilajra. Pedig rossz összeköttetés, kocsi, meg helyi vasutak, tolatás, szóval, ha reggel indulunk, csak késő délutánra voltunk ott. Bandi nagyon szeretett átrándulni, — tudod ott jó bort kapott. Beérkeztünk, szálást kerestünk, azután rögtön megkerestük Kincs Gyulát. Kincs Gyula volt a gimnázium igazgatója

már akkor is, mikor Bandi járt oda. Bandi nagyon szerette. Mondom, megkerestük Kincs Gyulát, a föld alól kellett Bandi számára

Felemelték a sikkasztó postalisztek büntetését

A timisoarai tábla nagy fellünnést keltő ítélete

(Saját tudósítónktól.) Megírjuk annak idején, hogy Domonkos Lajos és Palugyai Miklós temesvári postalisztek felbontották a Banka Belgradska pénzeslevelét, amely egy bucaresti banknak volt címezve és az abban levő 800 ezer lejti ellopták. A pénz helyébe újságpapirt tettek, az ügyesen leolvastott spanyolviasz pecsétet visszarágasztották és így továbbították a levelet a címzettnek. A nyomozás során megállapították, hogy a lopást Domonkos és Palu-

előteremteni, azután beültünk valamilyen vendéglőbe és Bandi régi tanárai is lassan mind odagyültek. Nagyon jól éreztük magunkat közöttük és jó órák voltak... Kincs Gyula, gondolom, 16-ban meghalt. Azonutól Zilaj is más lett Bandinak... (D. Zs.)

gyai követték el, akiket letartóztattak és átadták az ügyészségnek. Az elsőfoku bíróság Domonkos 3 évi börtönre, Palugyait 1 évi és 10 havi börtönbüntetésre ítélte. Felfolyamodás folytán a tábla elé került a bünygy. A tábla Domonkos büntetését 3 és fél évi, Palugyaiét pedig 2 és fél évi börtönre emelte fel. Az ítélet jogszkörökben nagy fellünnést keltett, mert ritkán fordul elő, hogy a tábla az első fokon megállapított büntetést súlyosbitja.

Elfogott vasuti tolvaj

A rendőrség tetten érte az aradi állomás utasainak fosztogatóját.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi állomási rendőrség ma délelőtt veszedelmes tolvajt tartóztatott le, akinek kézrekerítésére már hónapok óta folyik a nyomozás. A rendőrségre szinte napról-napra érkeztek és érkeznek panaszok az aradi állomáson tartózkodó utasoktól, hogy a vasuti kocsikban hagyott tárgyakat állandóan dezsmálják. A tolvajról pontos szeméyleírás is adott, mert az rendszerint az étteremben vagy a várótermekben tartózkodó utasok kocsikban hagyott értékeit lopkodta el. Naponta végigjárta a vonatokat, ahol az utasok hivatalos embernek, valami vasuti alkalmazottnak hitték, s így szabadon garázdálkodhatott az üresen hagyott fülkékben. Az állomási pénztárnál elkövetett zsebmetszésekről szintén gyakran érkeztek feljelentések. A menekülő zsebmetszőt több ízben sikerült a pénztár előtt tartózkodóknak megfigyelni, a gyanúsított ember leírása teljesen ráillett a vasuti kocsi fosztogatójára. Érdekes, hogy csupán egy momentum, a tolvaj ruházatára vonatkozó adatok komplikálták a nyomozás sikeres lefolyását. Némelyek rongyos csavargónak, mások elegáns uriember-kínézésűnek mondták a veszedelmes embert; természetére és arcára vonatkozó adatok azonban teljesen meggyeztek.

A rendőrség a legnagyobb figyelemmel kísérte a jegyváltásnál történt tolongást és a beérkezett vonatokat, de a tolvajt eddig nem sikerült kézrekeríteni. Ma délelőtt az első-másodosztályu jegypénztárnál Ratlek Vilmos nevű kereskedő kétségbeesetten felkiáltott: — Ellopták a pénztárcámat!

A pénztár előtt két rendőr állott, akik azonnal elállták a pénztártól távozni akarók útját. A pénztár előtt nagy rémület támadt, mindenki sietni akart a vonathoz, nehogy lekéssen. A kétségbeesett sietők között feltűnt egy jól öltözött fiatalember, aki biztos fellépéssel ment a rendőrhöz és kérte az elbocsátását. A rendőrt már majdnem megtévesztette az ifjú nyugodt magatartása, már-már elbocsátotta a fiatal embert, de az utolsó pillanatban odaérkezett egy rendőrtiszt, aki udvariasságból az elsőnek vizsgálta át a legjobban siető fiatalember zsebeit. Az ifjú tiltakozott az „inzultus” ellen, uriembernek és állami hivatalnoknak mondta magát. A rendőrtisztet, azonban nem tévesztették meg a hangzatos címek és megkezdte a motozást. Az eredmény meglepő volt: Megtalálták nála a Ratlek Vilmostól ellopott sok ezer lejti tartalmú tárcát, azonkívül sok, valószínűleg szintén lopásból származó ékszert találtak az ifjunál. Igazolványaiból kiderült, hogy Sinkó Jánosnak hívják és régen körözött betörő és zsebtolvaj. A rendőrség megállapította azt is, hogy ő az a fiatalem-

ber, aki egyszer elegáns ruhában, majd rongyokba burkoltan követte el az aradi állomáson a vaggonfosztogatókat. Letartóztatták s életének teljes felderítésére széleskörű nyomozás indult meg.

Nem történt merénylet

Pop Oktáv vasutigazgató ellen

A csendőrségi nyomozás megállapítása.

(Saját tudósítónktól.) Nagy fellünnést keltett a közelmúlt napokban az a híradás, amely szerint Pop Octavian aradi vasutigazgató vonata ellen, Buziás közelében merényletet követtek el. Pop vasutigazgató egy kiránduló társasággal indult el Buziásról Resica felé. Calnic község mellett az úgynevezett cigányfertályról lövések zaja hallatszott és egyik golyó a motoros szerkocsijába furódott. A vasuti személyzet a boksánbányai csendőrségnek jelentést tett az esetről, ahol azonnal bevezették a nyomozást. A csendőrség megállapította, hogy merényletről szó sem volt, mindössze egy eltévedt golyó furódott a motorosba. Calnic községben, ugyanis tulságosan elszaporodtak a vöbor kutyák, a melyek veszélyeztették a lakosság biztonságát. Gusca Jakab munkás és Todor Moise vasuti alkalmazott fegyverrel kezükben kimentek a cigányfertályra, hogy a kutyákat pusztítsák. Lövöldözés közben az egyik golyó egész véletlenül az éppen arra robogó motoros szerkocsijába furódott. A csendőrségi nyomozás ezzel befejeződött, megszüntettek minden további eljárást.

Miért ingadozik a lej

Bucurestiből jelentik Bratianu pénzügyminiszter külföldi útja előtt tett nyilatkozatában a lej ingadozására vonatkozólag kijelentette, hogy az a viszonyainktól idegen tényezők befolyásának következménye. Az ország konszolidációja kizárja az ilyen tényezőket, amelyek azonban jelenleg még fenyegetők. A belső politika terén a kormányának határozott programja van és ennek megvalósításához szükséges eszközöket itt más tényező tevékenysége nem befolyásolja.

Aradi
Marosparti
nyári
Mozgósínház
pont
 $\frac{1}{2}$ 10
órákor

Ma pénteken
Sarajevo
keletős gyilkosság.
Ferenc Ferdinánd osztrák trónörökös és Zsófia főhercegnő tragikus élete és halála filmen.
Dráma 6 hosszú felvonás

Aradi
Marosparti
nyári
Mozgósínház
pont
 $\frac{1}{2}$ 10
órákor

SPORT

Olaszország elítéli az olimpiászi vivó-botrányt

A párisi olasz követ elégtételt ad a megsértett zsűrinok

Párisból jelentik: A hivatalos Olaszország maga is a legkeményebben elítéli az olasz vivók, s az olasz kolónia kvalifikálhatatlan viselkedését a magyar vivókkal és a magyar bírakkal szemben. Ennek az álláspontnak ma be szédes tanujelét adta Olaszország párisi nagykövete, aki megjelent az olimpiai bizottság és a francia vivósövetség elnökeinél, s előt

tűrk a legfeljesebb mértékben elítélte az olasz vivóknak az olimpiászon tanusított magatartását, s egyben arra kérte az illetékes faktorok: hogy magát Olaszországot egy pillanatra se azonosítsák a botrányok okozóival. — A nagykövet végül közölte, hogy az inzultusokért megfelelő hivatalos elégtételt ad úgy az olimpiai bizottságnak, mint az olasz vivóktól megbántott zsűritagoknak.

Megsemmisítik Olaszország kardcsapatbajnokságát

A párisi olimpiász legújabb szenzációja — Magyarország professzionizmussal vádolja Pulitti olasz vivót

Párisból jelentik: Az olimpiász egyéni kardvivóversenyének ismeretes, sokat izgalt botrányai nyomán maradt izgalom immáron leingadóban vannak; a Párisban történt botrányok — mint ismeretes — az olimpiai zsűri korrekciós magatartásait végleges elhatározást nyertek. Most új szenzációja van a párisi vivóolimpiásznak. Magyarország Párisba küldött képviselői ugyanis beadványt intéztek a legfelsőbb olimpiai bizottsághoz, s ebben azt a vádat emelték az olaszok vivóbajnoka, Pulitti ellen, hogy Budapesten csak pénzért vivott, s ezért ő már nem minősíthető amatőrnek, s egyben kérték, hogy ennek alapján Pulittinak a kardcsapatbajnokságban elért eredményét is semmisítse meg a zsűri. Az olimpiai bizottság most veszi tárgyalás alá Magyarország beadványát, s ha a Pulitti ellen emelt vád tényleg beigazolódik, Pulitti professzionistának minősíti az

olimpiai bizottság, s ebben az esetben az olasz vivóknak a kardcsapatversenyben elért eredményeit is megsemmisítik. Ha a megsemmisítést tényleg elrendelné a bizottság, erre az esetre már most megindultak a kombinációk, hogy mi történjék a kardcsapatverseny világbajnokságával. A francia vivósövetség ez esetben azt kéri, hogy az egész olimpiai kardcsapatversenyt semmisítsék meg, s annak teljes megismétlését rendelje el a bizottság, ezzel szemben áll azonban az olimpiai bizottság elnöke véleménye, aki — hír szerint — a bizottság elé olyértelmű javaslatot terjeszt, hogy az olaszok csapatgyőzelmének megsemmisítésével a második helyre került Magyarország csapatát jelentse ki a kardcsapatverseny győztesének, s ezzel egyetemben Magyarországnak adassék meg a világbajnoki cím. Sportkörökben óriási érdeklődéssel várják az olimpiai bizottság döntését.

Amerikai atléták Budapesten

Budapestről jelentik: A Bécsben szép sikerrel versenyzett amerikai atléták kedden és szerdán a magyar főváros vendégei voltak. Az első nap eredményei: Súlydobás: 1. Forbath (Magyarország) 13.60 m, 2. Toldi (Magyarország) 13.48 m, 3. Lieb (Amerika) 12.83 m; 400 m. síkfutás: 1. Mac Donald (Amerika) 49.2 mp, 2. Kurunczy (Magyarország) 49.9 mp; 100 m. síkfutás: 1. Gerő (Magyarország) 11 mp, 2. Norton (Amerika) 11.2 mp, 3. Rózsahegy (Magyarország) 11.4 mp; 1500 m. síkfutás: 1. Joie Ray (Amerika) 4 p. 4 mp, 2. Larriève (Amerika) 4 p. 12.8 mp, 3. Kulcsár (Magyarország) 4 p. 16.8 mp; 400+200+200+800 m. staféta: 1. Amerika (Larriève, Norton, Mac Donald, Ray) 3 p. 40.6 mp, 2. Magyarország (Kurunczy, Gerő II., Gerő I., Bejczy) 3 p. 42.6 mp.

Az amerikai atléták budapesti versenyének második napján a következő eredmények voltak: 200 m. síkfutás: 1. Mac Donald (Amerika) 21.8 mp, 2. Gerő (Magyarország) 22.02 mp, 3. Norton (Amerika) 22.5 mp; távolugrás: 1. Püspöky 683 cm, 2. Balogh 676 cm, 3. Halaska 675 cm, nagy meglepetés: 800 m. síkfutás: 1. Larriève (Amerika) 1 p. 59.8 mp, 2. Fonyó (Magyarország) 2 p. 04 mp, díszkiszvetés: 1. Toldi (Magyarország) 42 m. 31 cm, 2. Tom Lieb (Amerika) 41 m. 55 cm, 3. Marvalits (Magyarország) 40 m. 46 cm; 3000 m. síkfutás: 1. Joie Ray (Amerika) 9 p. 05 mp, 2. Grosz (Magyarország) 9 p. 11 mp, 3. Kulcsár (Magyarország) 9 p. 14.6 mp; svéd staféta: 1. Magyarország KAOEZ-csapat: Vida Gerő I., Gerő II., Kurunczy 2 p. 2. Amerika (Ray Norton, Mac Donald, Larriève) 2 p. 01 mp; Mac Donald a stafétában a 400 métert

48.2 mp, szenzációs idő alatt futotta meg.

O Magyar sportférfia a nemzetközi birkozósövetség élén. Párisból jelentik: Az olimpiai kongresszus alkalmából igen szép kitüntetés érte Magyarországot. A kongresszus a nemzetközi nehéz-atléta- és birkozósövetség elnökévé Brüll Alfrédet, az ismert nevű magyar sportférfiut választotta meg.

O A súlyemelő világbajnokság. Párisból jelentik: Az olimpiász súlyemelő versenyében, a középsúlyban 1. Gelimberti (olasz), 2. Neuland (eszt), 3. Kikkas (eszt), 4. Sany (egyiptomi.)

STÍVHÁZ MŰVÉSTÉV

Bucsuzó színészek

Horváth Mici, Darvas Ernő és Róna Dezső bucsufellépte.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi színház elsőrendű művészei a jövő héten tartják meg bucsufelléptüket az aradi nyári színházban. Elsőnek Darvas Ernő, a színház első kitűnő drámai művésze bucsuzik az aradi közönségtől, a mely három éves aradi szereplése alatt művészetét értékelte és szeretetével fogadta. Darvas Ernő, vasárnap este bucsuzik egyik legjobb szerepében a Szabinnők elrablása című darabban. Róna Dezső, az aradi színház négy éven át volt igazgatója és kitűnő operatőre kedden este tartja elhalasztott bucsufelléptét a Tosca-ban és parádés szerepét Scarpiát fogja énekelni. Horváth Mici a direktor felesége az aradi közönség évek óta dédelgetett primadonnájának bucsuját péntek estére tűzték ki. A művésznő a Pompadourban fog utoljára fellépni az aradi közönség előtt. A közönség körében a bucsuelőadások iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg és a bucsuelőadásokat a jegy elővételből következtetve zsúfoló nézőtér előtt fogják lejátszani.

Az aradi színház műsora. Szombat: Nagy kabaré. Vasárnap: A Szabinnők elrablása. Darvas Ernő bucsuja. Hétfő: Nincs előadás. Kedd: Tosca, opera. Róna Dezső bucsuja. Szerda: Gül-Baba. Ekecs Ferenc bucsuja. Somogyi Emmi vendégfelléptével. Csütörtök: Nincs előadás. Péntek: Pompadour. Horváth Mici bucsuja.

A timisoarai színház heti műsora. Péntek: Tolvaj. Szombat: Bánk bán. Vasárnap délután: Vén gazember. Este: Bánk bán.

Feketére Sugár Teri tegnap tartotta bucsufelléptét a Kisasszony férje című vígjátékban a timisoarai nyári színházban. A közönség megtöltötte a színház nézőterét és lelkesen ünnepelte a művésznőt.

Az új színigazgató Aradon. Fekete Mihály, az aradi színház új igazgatója ma Aradon járt és a délelőtti folyamán bemutatózó látogatást tett dr. Robu János főpolgármesternél, akinek bemutatatta koncesszióját és támogatását kérte. A főpolgármester szívesen fogadta Feketét és kijelentette, hogy éppen úgy mint a puliban, mindig azon lesz, hogy se-

gítsen a színház helyzetén, de csak akkor, ha ez a színház művészi tekintetben megérdemli a segítséget.

Darvas Ernő bucsuja. A szombati kabaré előadással befejezi a szezon a színház és azután még néhány távozó színész bucsuzik a közönségtől. Az első bucsuest Darvas Ernő, aki vasárnap este mond istenhözadót az aradi közönségnek. Darvas Ernő három szezonon keresztül volt tagja az aradi színháznak s ez az aránylag rövid idő elégséges volt ahhoz, hogy kivételes művésztével, aranyos kedélyével a legszebb körök simpatiaját kivívja. Ugy színész, mint rendező elismeréssel találkozott, annál fájdaimasabban érint most mindenkit távozásának híre. Darvas Ernő bucsufelléptét a Szabinnők elrablását választotta, a népszerű művész Aradon még nem játszott kitűnő szerepében szerez néhány újabb feledhetetlen órát tisztelőinek.

Horváth Mici, Róna Dezső, Ekecs Ferenc bucsufellépte. Három bucsuest a jövő hét kiemelkedő színházi eseménye. Kedden tartja meg bucsuját Róna Dezső és a kiváló baritonista a „Tosca” Scarpiájában, egyik legjobb szerepében lép fel utoljára. Szerdán a társulat közkedvelt táncos komikus, Ekecs Ferenc bucsuzik a Gül-Babában. Ennek az előadásnak külön érdekessége, hogy Gábor diákok Somogyi Emmi hírneves erdélyi primadonna, a bucsuzó művész felesége játsza. Pénteken a távozó primadonna bucsuja következik. Horváth Mici legújabb parádés szerepét, Pompadourt játsza el még egyszer, ezt a szerepet, amelyben megkoronázta sikereinek díszes koszorúját. A Horváth Mici bucsujára már kiadott jegyeket becsereéli a színházi pénztár.

Helvenéves gyilkos milliomos

Egy aggasztó szeretői segítségével megölte feleségét.

Rómából jelentik: Kegyetlen gyilkosság tartja izgalomban az olasz főváros lakosságát. A gyilkosság tettese Frigona ismert milliomos, római kereskedő, aki 51 éves feleségét két szeretője segítségével meggyilkolta. A kereskedő hetven éves kora dacára élni vágyó ember volt és két szeretőt is tartott magának, mindkettő szép fiatal nő volt. Azonban szóra közsáiban felesége útjában állott és azért hármashban elhatározták, hogy elteszik láb alól a felesleges nőt. A kereskedő egy ürüggyel bemutatatta két szeretőjét feleségének és sőt autózást indítványozott. Elindultak az országúton és egy elhagyatott helyen a kereskedő rávetette magát feleségére és szeretői segítségével megfojtotta, nyakára nehéz követ kötött és a folyóba dobta. Ezután hármashban nyugodtan visszautaztak. Egy körülményre azonban nem számítottak, a vízben a kötél elázott, a nehéz köv elszabadult és a hulla megkerült a víz színére. A hulla megelése után a rendőrség nyomozást indított és ennek eredményeként ma letartóztatták a gyilkos kereskedőt, szeretőivel egyetemben.

HIREK

Az „erkölcstelen” divat

Liga alakult Olaszországban a túlmély décolletage ellen.

Rómából jelentik: Az utóbbi időben érdekes események tartják izgalomban Bergamo lakosságának kedélyét. A csinos kis olasz városka lakói nemrég elkeseredett harcot vívtak a spiritizmus és okkult tudományok ellen és már-már tett legességek is estek a harc alatt, amikor a bergamói püspök, aki egy ilyen szeánszon résztvevő, békét teremtett a két harcoló fél között. A kis városkában ismét csend honolt, egészen az utóbbi napokig, amikor egy jelentéktelennek látszó esemény ismét lángbaboritotta a kedélyeket. Nemrég egy szép sikeres párisi kisleány jött látogatába bergamói rokonaihoz és a napokban tartott színházi előadás mély dekoltázsú, teljesen átlátszó párisi szabású selvemruhában jelent meg a színházban. A hatás amelyet megjelenése előidézett, kétféle volt: a fiatalság részéről elragadtatás és az asszonyok, leányok és idős emberek részéről erős elszörnyködés. Azonban ekkor még nem tört ki teljes egészében a vihar. Vasárnap aztán a kisleány részt vett az istentiszteleten — ugyanabban a ruhában. Ez már felborította a nyugalmat, a pap beszédében megtámadta az erkölcstelen divatot és a kisleány jónak látta, hogy elmeneküljön a vihar elől. A lakosság egy része most egyesületet alapított az erkölcstelen párisi divat ellen és elhatározta, hogy folyóiratot is ad ki. Ebben megbélyegzi névszerint mindazokat a bergamói leányokat, akik hasonló ruhát merészelnék nyilvánosan viselni. A párisi kisleány visszatért a francia fővárosba és a bergamói egyesület kongresszust tartott, amelyen több olasz városból jelentek meg kiküldöttek. A harc a párisi divat ellen teljes erővel tört ki, a formás és kacér olasz asszonyok és leányok nagy bánatára.

— **A trónörökös utazása.** Párisból jelentik: Károly trónörökös tegnap Marseillesből Párisba utazott.

— **Az idei Nobel-díjat** Macdonaldnak szánták. Kopenhágából jelentik: A szociáldemokraták mindent elkövetnek, arra nézve, hogy az idei Nobel békédíjat Macdonald angol miniszterelnök kapja.

— **A nyugatmagyarországi ország határ.** Budapestről táviratozzák: Augusztus 11-én történik meg a nyugatmagyarországi országhatár jóváhagyása.

— **Közvetlen gyorsvonat Hollandiából Magyarországon át Romániába.** Bécsből jelentik: Az osztrák kormány meghívására július 18-án és 19-én tartott vasúti konferencián, amelyen a nemzetközi hálókocsitársaság képviselői is résztvettek, elhatározták, hogy a háboru előtti állapot helyreállításával ismét forgalomba léptetik a Hollandiából Belgiumon, Bécsen, Budapesten át Bucurestig terjedő közvetlen gyorsvonati forgalmat. Az új vonalon július 26-án indul el az első gyorsvonat.

— **Személyi hir.** Harald Lloyd, „Ö”, Amerika legkedveltebb komikus pár napon belül Aradra érkezik.

Hogyan született meg a háború

Emlékezés a tragikus demars tizesztendő évfordulójára „Elment a demars” — és az osztrák-magyar monarchia összeomlott

(Saját tudósítónktól.) Pontosan tíz esztendővel ezelőtt 1914. július 24-én délután hat órakor, — amikor ezeket a sorokat írjuk — megkondult a lélekharang Európa békéje fölött. Tíz esztendővel ezelőtt ugyanebben az órában történt, hogy Ciesl belgrádi osztrák-magyar követ átnyújtotta a szerb kormánynak az osztrák-magyar monarchia ultimátumát. Ebben a percben vette kezdetét a világháború, amelynek négy éves kínzó szenvedéseit és az utána következő hat esztendő sanyarúságát végig szenvedte a világ és amelynek utóhatásait még hosszú évek során érezni fogja a vén Európa.

Emlékezzünk... tíz évvel ezelőtt, délután hat órakor a rikkanccsok tell tudóval kiabáltak az utcán: „Megtörtént a demars. Rendkívüli kiadás.” A lapokban óriási betűkkel írták meg a háború első lépését. Éjszaka féltízennygykör Tisza gróf miniszterelnök magához kéréte a napilapok szerkesztőit és tudatta velük, hogy a monarchia ultimátumot intézett Szerbiához és átadta az ultimátum szövegét, amely részletesen felsorolja a monarchia sok-sok sérelmeit, követeli a bűnösök letartóztatását és kiszolgáltatását, valamint azt, hogy a szerb kormány teljes hivatalos formában az alábbi nyilatkozatot tegye meg:

„A szerb kormány elítéli az Ausztria-Magyarország ellen irányuló propagandát, vagyis azon irányzatok összeségét, amelyek végérményükben az Ausztria-Magyarországhoz tartozó területek elszakítását célozzák és őszintén fájjalja ezen bűnös üzemek gyászos következményét. A királyi kormány sajnálja, hogy szerb tisztok és hivatalnokok részt vettek ebben a propagandában és ez-

zel azon jó szomszédi viszonyt zavarták meg, amelyre magát a kormány 1909. március 31-iki nyilatkozatával ünnepélyesen kötelezte. A kormány helyteleníti és elutasítja magától az Ausztria-Magyarország bármely része lakóinak sorsába való beavatkozásának minden gondolatát vagy kísérletét és kötelességének tartja, hogy komolyan figyelmeztesse a tisztokat és hivatalnokokat és a királyság egész lakosságát, hogy jövőre a legnagyobb szigorral fog mindazokkal szemben eljárni, akik részesei volnának ezen üzemekben, amely üzemeket a legnagyobb erőfeszítéssel igyekezni fog megelőzni, illetve megtorolni. Ez a nyilatkozat egyidejűleg Öfelsége napiparancsában hozatik és a hadsereg hivatalos lapjában közzétetik.”

Az ultimátum így végződött: — A szerb kormány késedelem nélkül értesíti a monarchia kormányát a fent elsorolt rendszabályok fogantatásáról. A császári és királyi kormány legkésőbb, szombaton, folyó hó 25-én esti öt óráig várja a szerb királyi kormány választát.

Ezek a súlyos követelések voltak felsorolva a monarchia ultimátumában és ezeket akarta elégtételül Ausztria és Magyarország a meggyilkolt trónörökös párért. A szerbek azonban — a kitűzött határidőn — visszautasították az ultimátumot. Ezzel a kocka el volt vetve. Tragikus gyorsaságban perregtek le az események. Három nap múlva megtörtént a hadüzenet, elrendelték a mozgósítást és megkezdődött a négy éves borzalmas világháború, amelynek befejezését olyan élénken kiszínelték a fantázia és amely olyan gyászosan végződött a hadüzenet monarchiára.

— **Felhívás.** Az aradi államrendőrség autógyosztálya a következőket hozza az érdekeltek tudomására: Augusztus ötödikén autó- és sofőr-vizsga lesz az aradi rendőrségen. A kérvényeket augusztus negyedikéig kell benyújtani. Az ügyosztály felhívja az összes kerékpártulajdonosokat és azokat, akiknek kerékpárjuk segélmotorral van felszerelve, július 28-ig jelentkezzenek a rendőrségnek. Az aradi és aradmegyei autotulajdonosok szintén 28-ig jelentkezzenek az autógyosztálynál.

— **Gázolt a bérkocsi.** Az aradi 112. számú bérkocsi tegnap délután elütött egy idősebb asszonyt és egy gyermeket. A gyermek fején kisebb sérüléseket szenvedett, az asszonynak csupán a ruháját szakította össze a bérkocsi kereke. A vigyázatlan bérkocsi ellen megindult a rendőri eljárás.

— **Tolvaj urifiu.** Szászvárosról jelentik: Dr. Balogh János cipőgyáros néhány héttel ezelőtt feljelentést tett a rendőrségen, hogy rakárát ismeretlen tettes állandóan lopkodja. A megindult rendőri nyomozás kiderítette, hogy a lopásokat egy szászvárosi előkelő uriaszony tizenhat éves, kleptomániás fia követte el. A kleptomániás diákot a fiatakoruak bírósága vonja felelősségre bűneiért.

— **A hadmentesség díja.** Az aradi hadkiegészítő parancsnokság felhívja azokat az 1923—24. évbéli és a többi korosztálybeli hadköteles tanulókat, akik orvosi, gyógyszerészi és állatorvosi tanulmányt folytatnak, ha felmenteni kívánják magukat, az előírt illetékeken kívül kétszáz lej hadmentességi adót kötelesek lefizetni az állami adópenztárnál. Akik teológiai tanulmányt folytatnak, a többi illetékek lefizetése alól fel vannak mentve, kizárólag a kétszáz lej hadmentességi adót kell lefizetniük. A felmentés iránti kérvényükhöz a pénzügyigazgatóság által kiállított beíratásról szóló nyugtákat kell mellékelniük.

— **Halálozás.** Jakab Mór, a gazdasági gazdaság volt intézője rövid szenvedés után Budapesten elhunyt. Halálát nagykiterjedésű rokonsg gyászolja.

— **Akiket visszautasítottak.** Cicia Teofil, Szücs Ilona, Klein Elemér, Kertész Józsefné, Kellner Adaibert és családja, Kvapil Ferenc, Palotás Mihályné, Sütő Józsefné szül. Wutsek Mária, Steiner Hermann, Strachota János, Ivanov Colein M és családja.

— **Elhalasztott tűzoltóverseny.** A santarai önkéntes tűzoltókar augusztus 3-ára hirdetett versenyét augusztus 17-én tartják meg.

— **Unitárius istentisztelet Aradon.** Ferenc József unitárius püspök az aradi egyházközség vezetésével Fazakas Béla abrubbányai lelkészt bízta meg, ki e hó 27-én, vasárnap délelőtt 11 órakor istentiszteletet tart az ág. ev. templomban. Az istentisztelet után közgyűlés lesz a Fehér Kereszt különtermében s utána társas ebéd. Az egyházközség vezetősége felkéri az aradi unitárius hivatalt, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **A vízdijak emelése.** Arad város tanácsa tegnapi ülésében teljes egészében magáévá tette a műszaki bizottság ama javaslatát, hogy a vízdijak április 1-től visszamenőleg köbméterenként 12 lejre emeltesse.

Harc a szakettért és a szmokingért

Párisban mostanában nagyon érdekes mozgalom indult meg, amelynek vezetői a háboruban meggazdagodott milliomosok, semmittevők és az élet gondjaitól mentes urak. Az új mozgalom a szmokingért és szakettért indította meg, — amint ők mondják — világraszóló harcot. Ezek a gondatlan semmittevő urak borzalommal látják a francia izlés elfajulását, amely abban mutatkozik, hogy a nyilvános ünnepeken, az operában rosszul öltözött figurák láthatók. Ezt akarják a divat fascistái most kiküszöbölni és mozgalomuk érdekében már meg is tették a célhoz vezető szükséges lépéseket. Egyesületet alkottak, amely röpiratokban fordul a francia férfilhez s arra hívja föl, hogy több izléssel öltözködjék — Vannak azonban harci eszközök is a mozgalom tagjainak, mert amint az egyik röpiratból kitűnik, határozatilag kimondották, hogy azokat a közéletben szereplő férfiakat, akik hivatalos ünnepeken alkalmával nem szakettben, vagy szmokingban jelennek meg, azt kifütyülik vagy elverik. Jó dolguk lehet ezeknek az embereknek. Hogy harcot indítanak a szakett és a szmoking érdekében, amikor bécsiületes, dolgozó emberek milliói azon törik a fejüket, hogy honnan vegyék a leggyorsabb ruhát.

— **A nyári menetrend.** A Közlekvény mai száma részletesen leközli a vonatok közlekedését az aradi állomáson. A pontos menetrend egyik részlete a báró Bedeus Károly által összeállított erdélyi és bánáti menetrendnek, amelynek ma jelent meg a harmadik kiadása. A zsebben hordható kis menetrend a legnagyobb lekiismeretességgel és pontossággal van összeállítva.

— **Kitiltották Magyarországról** Victor Margueritte könyveit. Budapestről táviratozzák: A kereskedelemügyi miniszterium Victor Margueritte La Garconne-jának német fordítását és a regény folytatása, a La Compagnon árusítását betiltotta.

— **Nagy kabaré a nyári színterben** fejezi be az idei szezont. A kabaré műsorán apró egyfelvonások, előrangú magánzánok szerepelnek, valamennyi kitűnő udjongság, tehát egyszerű szórakozást ígér a publikumnak. A kabaré keretén belül az egész művészgárda szerephez jutott, ami már előre biztosítja a szombati est sikerét.

— **Tűzveszedelem Orastien.** Szász városról jelentik: Hétfőn este veszedelmes tűz pusztított Szászvároson. Nicoara Miklós gazdálkodó estefelé egy szekér szénával érkezett a városba és azt a háza padlásán akarta elhelyezni. Petroleumlámpa mellett rakta fel a szénát. A petroleumlámpa véletlenül felborult, a szén meggyulladt és pillanatok alatt az egész ház lángokban állott. Mire a tűzoltók kivonultak, a tűz már átterjedt Kiss György házára is. A tűzoltók csak két órai megfeszített munka után tudták a szomszédos házakat a tűz lokalizálásával megmenteni. A két ház teljesen leégett. A kár meghaladja a háromszázezer leit.

— **Meghalt a magyar Tudományos Akadémia volt főtársa.** Budapestről táviratozzák: Ismertnevű magyar tudós halt meg ma hajnalban. Szily Kálmán az Akadémia volt főtársa és jelenlegi pénztárosa ma 86 éves korában meghalt. A kiváló magyar tudós Izsákon született 1838. június 29-én és az ő nevéhez fűződik a Természettudományi Közlöny megindítása. Ugyancsak az ő kezdeményezésére indult meg a természettudományi könyvkiadó vállalat, amely a legismertebb külföldi természettudományi írók munkáit adta ki. Erdemei elismerésül a vaskorona-rend tulajdonosa lett, majd a miniszteri tanácsosi címet nyerte el. Több tudományos könyve és értekezése jelent meg és több tudományos lap szerkesztője volt. Halála a magyar tudományra nagy veszteség.

— **Tűz.** Ma délelőtt az aradi Dengl-házból tüzet jeleztek a tűzoltó ságnak. A tűzoltók teljes létszámmal vonultak ki a helyszínre, ahol Bruckler Károly péküzletében keletkezett a tűz. Az égő anyagokat néhány percnyi munka után sikerült eltüntetni.

— **Eltűnt fia.** Ma délelőtt ismét egy tizenhárom éves fiu eltűnését jelentették az aradi rendőrségnek. Serb Vazul kuvini fiut szülei Aradra küldték három nappal ezelőtt és azóta nem tért vissza. A kétségbeesett szülők keresték a gyermeket, majd minthogy a kutatás sikertelen volt, jelentést tettek a fiu eltűnéséről. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Nővérek tragikus halála** Liverpoolban megrendítő szerencsétlenség történt a minap az egyik népes utcán. Két nővér, Taylor Margaret és Márta egy szűk utcán akart áthaladni, de egy keresztuccából hirtelen előrobogott egy motorkocsi és elütötte az egyik nővért. A másik odarohant, hogy kiszabadítsa a veszedelemből, de maga is a motorkocsi alá került, mely azután hátra gázolta. A másik leányon is olyan súlyos sérüléseket ejtettek a kerekek, hogy a szerencsétlen természetességével a kórházba való be szállítása után meghalt.

— **Az aradi vasutasok kitüntetését** közlő híradásunkban egész sereg „műszerész” és „főműszerész” dekorálásáról is beszámoltunk. Félreértések elkerülése végett közöljük, hogy az ilyen elnevezésű vasuti alkalmazottak tulajdonképpen mozdonyvezetők és főmozdonyvezetők.

Dawes, az Ezredes

Az amerikai demokrata-elnökjelölt portréja. Akinek javas'ata meg akarja menteni Németországot.

(Berlini levél.) A kis barokk-kastélyban nagy volt a sürgés-forgás. Butorokat hurcoltak, ládákat csomagoltak ki, óriási szekerekkel hozták a különféle irásokat. Hafalmas sárgakötésű föliánsokat, zsinóros táblákba szorított memorandumokat, ezernyi oldalakra terjedő számadásokat. Megtelték velük a szekrények, a polcok, az asztalok. A nagy Buhl-írásoknál gyönyörű rajzait is eléktelenítette a sok-sok csunya könyv. Autótűlök hangzott, öblös szürke amerikai gépkocsi fordult a kastély felhajója alá. És a sorfalat álló német tisztviselők között ott termelt gyors lépéssel az Ezredes. A katonás üdvözlésre nagyon polgáris kézfogással felelt. Bent a nagy dolgozószobában pillantása az írásoktól görnyedő asztalra esett. Egy percre elborult a tekintete. Pillantása kérdően furódott német kísérője szemébe. Majd felütötte az első föliánst. Az Ezredes nem folytató fel. Arca nem árult el haragot. Csak szépen, lassan lesöpörte az egész cök-mókot a földre — a könyökével.

Még egy ujjával sem nyult volna hozzá.

Charles Gates Dawes már közlebb járt a hatvan évhez, mint az ötvenhez, amikor a német reparációs munkát nehéz feladattá vállalkozott. — Fél századig küzdött, nélkülözött, verekedett, amíg idáig jutott.

Közönséges szerelő segédnukásnak állott be huszéves korában, hogy megszerezze azt az összeget, amely — jogi tanulmányai elvégzésére képesítette.

Mint a Dawes, Coffroth and Cunningham ügyvédi iroda főnöke ismertté tette nevét és megalapozta vagyonát. Aztán egy csomó ipari és bankvállalat vezére lett s így helyet biztosított magának az Ujvilág pénzemberrel között. Közben harcolt egy kicsit Franciaországban, regényt írt a háborúról és két hegedűszólót szerzett, mert nagyon szereti a zenét is...

... Most ott ült tisztára söpört Buhl-asztal előtt és kinézett a kis park gesztenyefáira. Lent autók túlkölteek, sarkantyúk pengtek, kardok csörrentek. Ő meg elgondolkodott a reá váró feladat fölött. Milyen nehéz munkának tűnt neki néhány év előtt hazája államháztartásának új rendszerbe foglalása. És milyen csekélység volt az a most vállalt feladathoz képest.

Most élete alkonyán egy nép feltámasztásának rettenetesen mogyszerű feladata! Vajjon tud-e sikert érni?

Egyszer éjjel francia katonák vették körül meglepetésszerűleg szállását. Ma sem tudja senki: mi járatban voltak. Szárnysegéde hajnali két órakor rázta fel ágyából az ezredést. Egy pillantás alatt tudta, mit kell cselekednie. Hirtelen felgyújtatta a kastélyban, a kertben a villamos reflektorokat és az ámulatukban szemüket dörzsölő, elkáprázott kis „polu”-k előtt felrepült méltóságosan a torony zászlórudjára a csillagos lobogó...

Nem beszélt sokat. Amikor küldetése elején Poincaré meg akarta győzni vállalkozása lehetetlenségéről, csak egy sztereotip válasza volt, mindig ugyanaz: „Aoh, yes!” Többet nem is mondott. A francia premier először azt hitte, hogy amaz igazat ad neki. Csak az eseményekből látta, hogy az Ezredes arasznyit sem engedett meggyőződéséből.

Legnagyobb harcait Schacht dr.-ral vívta, a Reichsbank elnökével, a rekonstrukció legnagyobb szerűbb német bajnokával. Az aranyjegybánk felállításának terveiről fuszáltak és Dawes külföldön székelő, külföldi vezetés alatt álló intézet mellett kardoskodott. Schacht nem engedett. Végigcipelték vitájukat az összes fórumokon. Küzdöttek Berlinben, Párisban, Londonban. Végül is a kis barokk kastély dolgozószobájában dönt el a harc. Még pedig Hjalmar Schacht győzelmével. Amikor már minden érvéből kifogyott a bankelnök, utoljára is ezt kérdezte Dawestől:

— Mondja, Ezredes, ha ön volna az én helyemben és Amerika Németországában, belenyugodnék-e ön abba, hogy hazája összes pénzügyei, egész gazdasági élete fölött idegenek határozzanak?

Az Ezredes felkelt, meghajította kicsit a fejét:

— Uram, — felelte — ön tudja, hová kellett ütnie. Ön az amerikai polgárt találta el!

És az aranyjegybánk Németországban fog székelni, német vezetőség alatt.

A londoni konferencia most teszi a koronát Dawes művére. És ha visszaadják a békét Európának — ez az Ezredes érdeme lesz!

Az Ezredes különben nem is ezredes. Még a háboruban brigádéros-generalisságig avanszírozott. De az első tisztnek, aki úgy merte titulálni, megígérte, hogy agyonlövi. Maradt hát ezredes. Az Ezredes.

Uj narkotizáló szereket fedeztek fel

A gyönyörű „Peyot” és a félmes „Yaje.”

Londonból jelentik: Henry Bouguet angol orvos felfedezett két növényt, amelyek segítségével a gondolkodás rejtélyes módját meg lehet fejteni. Az egyik ilyen varázsnövény, kis zöld, halavány kaktusz. A neve: Peyotl s csak Mexikóban terem. Ha ezt a növényt por alakban beveszik, a szemekre különös hatása van s a hatás csak akkor áll be, ha a peyotlorizáló ember szeméit becsukja. Az ember a gyönyörű csodás színjátékát látja maga előtt. Először ragyogó világításban harmónikus táncjelenetek elevenednek meg. Később az emberi alakokat tündérek váltják fel. A légies alakok legérzékibb szerelme, amit a költők, művészek fantáziája megismodott valaha, gyors egymásutánban játszódik le az elkábitott ember szeméi előtt. Ha a peyotlorizáló ember kinyitja szeméit, a vízió eltűnik, olvashat, társaloghat s ha a szeméit újra behunyja ugyanott folytatódik, ahol megszakadt.

Kevésbé kellemes egy másik növénynek a „Yaje”-nek hatása. Ez a növény Kolumbiában terem, a benszüllöttek vallásos célokra használják s a prófeta virágának nevezik. A benszüllöttek szerint a yaje hatása alatt látják ellenségeik buvóhelyeit és a legjobb vadászterületeket. A yaje növény hatásának egyik kutatója azt írja, hogy a növény élvezete után állandóan halottan látta maga előtt az apját és beteg a nővérét. Később bebizonyult, hogy abban az időponiban halt meg az apja, nővére pedig betegesen felelt.

A legtöbben, akik a yaje mérget bevették, azt mondják, hogy eleinte gyönyörű képek tárulnak eléjük, később azonban a látomás rettenetes vízióvá torzul s rémes félelmet kelt. A növény élvezete olyan erős pszichikai hatást vált ki, hogy az emberek annak az állatnak képzelik magukat, amelyről éppen álmodnak, felugranak s mozdulataikkal, hangjukkal az illető állatot utánozzák. Most az amerikai egyetemek tudós társaságokai küldtek ki a Peyotl és Yaje tanulmányozására.

— **Egyetemi hallgatók tanulmányútja.** Szászvárosról jelentik: Husz csernovitzi egyetemi hallgató erdélyi tanulmányi körútjában vasárnap Orastiere (Szászvárosra) érkezett. A diákokat Motia, a szászvárosi Libertatea című lap szerkesztője fogadta és kalauzolta a városban. A vendégek hétfőn átrándultak Cudgirra, ahol megtekintették a vasgyárat, majd visszatértek Szászvárosra, a melynek román közönsége táncmulást rendezett tisztelőjükre. A diákok kedden folytatták útjukat Brád felé.

KÖZGAZDASÁG

Megszervezik Arad megye gyáriparosait

A gyáriparosok országos szövetsége aradi fiókjának közgyűlése

Szombaton délután tartotta a gyáriparosok országos szövetsége nek (Ugir) aradi fiókja rendes évi közgyűlését az Arad-Hegyaljai motorvasút igazgatóságának helyiségében, amelyen Mateescu István elnök vezetése mellett nagy számban jelentek meg az aradi gyáripari vállalatok vezetői. Az évi jelentés igen sok érdekes adatot tartalmaz a bucurestii központ működéséről, amely eddig több alkalommal jelentős eredményeket ért el. Különösen figyelemre méltó az a nagy akció, amelyet a vámemelés tekintetében kifejtett. A kormány minden egyes vámtétel kérdésében az Ugir vezetőségének megkérdezése nélkül semmit sem határozott. Az adótörvény felhatalmazza az Ugirt, hogy fontos elvi kérdésekben az érdekelt gyárakat a legfelsőbb adóbizottságban képviselje és így alkalma volt az Ugirnak sok olyan jelentős kérdésben határozatot provokálni, amely az érde-

kelt vállalatokra nézve nagy adó-megtakarításokat eredményezett. Az Ugir, amely Románia minden nagyobb vállalatát magában foglalja, ma egy hatalmas érdekképviselete a romániai iparnak. — Az aradi osztály sok fontos helyi érdekű ügyet tárgyalt le, közvetítette tagjainak parraszait és kérelmeit a központhoz. Legújában elhatározta, hogy megalkítja a Kazántulajdonosok szövetségét, amely a Kazánvizsgálatokból származó hátrányok orvoslását célozza.

A közgyűlésen felvetették annak előnyét, ha Arad megye összes gyárai, lehetnek azok kisebbek is, csatlakoznának az Ugirhoz, hogy nagyobb erővel és nyomaikkal lehessen a jövőben képviselni az ipar érdekeit azon fontos problémáknál, amelyek a közeljövőben kerülnek parlamenti tárgyalás alá. A vezetőségnek megválasztása után a közgyűlést az elnök befejezte.

A lej Zürichben 2.35. Párisban 8.70

Nem okozott pánikot a lej esése

(Sajtó tudósítónktól.) A tegnapi előjelek után ma bekövetkezett a lej esése Zürichben 2.44.50-ről 2.35-re. A lej esése most nem okozott pánikot a devizapiacra, mert a zürichi eséssel szemben Párisban 8.60-ról 8.70-re ugrott a lej kurzusa. A nagy árukereslet folytán már tegnap a 2.35-ös kurzus paritására emelkedtek a devizarák. A devizapiacra ma élénk kereslet és kínálat volt. A külföldi devizák árai szilárdak.

HELYI VALUTAÁRAK. (Július 24.) Francia frank 12.30, svájci frank 43.25, dollár 232, dinár 2.82, szokol 7, lira 10.35, angol font 1045. **Kifizetések:** Budapest 865, Bécs 304, Prága 6.94, Zürich 43.20, Milano 10.30, London 1040, Páris 12.25, Newyork 232, Belgrád 2.80.

ZÜRICHI NYITÁS. (Július 24.) Amsterdam 208.87.50, Newyork 543.75, London 2392.50, Páris 27.82.50, Milano 23.47.50, Prága 16.15, Budapest 0.0069.50, Belgrád 6.42.50, **Bucuresti** 2.35, Bécs 0.0076.75.

ZÜRICHI ZÁRLAT. (Július 24.) Amsterdam 208.12.50, Newyork 543.50, London 2392, Páris 27.85, Milano 23.46.50, Prága 16.15, Budapest 0.0069, Belgrád 6.42.50, **Bucuresti** 2.35, Bécs 0.0076.75.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (Július 24.) **Kifizetések:** Páris 12.40, London 1035, Newyork 234, Milano 10.15, Zürich 42.90, Bécs 0.0033, Prága 6.95. **Valuták:** An-

gol font 10.15, francia frank 12.35, svájci frank 42.50, lira 10.10, dinár 2.55, dollár 231, osztrák korona 0.0033, magyar korona 0.0026, szokol 6.85.

BUDAPESTI HIVATALOS ÁR FOLYAMOK. (Július 24.) **Bucuresti** 345—360, London 352500—358160, Páris 4100—4200, Newyork 80100—90400, Prága 2370—2420, Milano 3450—3520, Bécs 113.10—115.

Megalakulás előtt a dévai kereskedelmi és iparkamara

A választmány megválasztása

A dévai kereskedelmi és iparkamara létesítésének terve immár gyors lépésekben közeledik a megvalósulás felé. E rendkívül fontos, Hunyad- és Alsófehér megyék kereskedelmi és ipari életében nagyjelentőségű intézmény megvalósítása tárgyában f. hó 21-én, hétfőn történt meg a választmány megválasztása a város háza közgyűlési és főjegyzői termében. A választmányba a dévalak részéről 16 kereskedőt és 16 iparost választottak be és 2—2 a szászvárosi kereskedők és iparosok részéről. A megye többi városaiból és Alsófehérmegyéből eddig a szavazatok eredménye még nem érkezett be.

Külön szavaztak a kereskedők és külön az iparosok. A kereskedők szavazása Herbay Ágoston polgármester elnöke alatt, az iparosok szavazása pedig Popa Péter főszolgabíró elnöke alatt

ment végbe. A választás, amely a késő délutáni órákban nyert befejezést, a következő eredménnyel végződött:

A dévai kereskedők részéről, akiknek száma 120, a következőket választották meg: egyenként 26—26 szavazattal: Dániel Lajos, Gál Nándor, Hirsch László, Gróza Liviu, Guia Petru, Kohn Ferenc, Omítia Aurél, Vulcu János, Moldován Sándor, Schumann Ernő és Rebmann Zsigmond, egyenként 25—25 szavazattal: Herbay Eugen, Cicei Romul, Kálmán Lajos és Schuster Sándor, 17 szavazattal: Schneeweis Hermann.

Az iparosok részéről, akiknek száma 360, a következők lettek megválasztva: egyenként 85—85 szavazattal: Bencsik Zsigmond és Lobontur Péter, egyenként 84—84 szavazattal: Hollós Antal, Albescu Virgil, Chinda Miklós, Lányi Béla, Mátrai József, Ujváry Jenő, Ancsea Sándor, 81 szavazattal: Hencsila Miklós, 78 szavazattal: Luch János, egyenként 71—71 szavazattal: Morar János és Cifron Sándor, egyenként 67—67 szavazattal: Kolosváry Árpád és Bubárik Miklós, 70 szavazattal: Doda János.

A szászvárosiak közül: kereskedők részéről egyenként 30—30 szavazattal: Vulpe Tódor és ifj. Rob János, az iparosok részéről egyenként 54—54 szavazattal: Martin Demeter és Carpinsan Simont.

Ezek és a még beérkezendő megválasztott választmányi tagok fogják a közeljövőben a kereskedelmi és iparkamara elnökségét és a tisztikart megválasztani.

— A papírvám emelése ellen. Bucurestiből táviratozzák: A bucurestii napilapok igazgatói tegnap este értekezletet tartottak, amelyen a papírvám emelkedésével és az új vámtarifával foglalkoztak. Az értekezleten megállapították a kormányhoz benyújtandó memorandum szövegét, amely ma megjelent az összes bucurestii lapokban.

— Országos kamarai kongresszus Bucurestiből táviratozzák: A nagyvárosok kereskedelmi kamarái szeptember hó folyamán kongresszust tartanak Oradea-naren (Nagyváradon.) Hosszu tárgysorozata lesz az országos gyűlésnek és a kongresszuson a kereskedők életbevágó kérdéseit tárgyalják le. A napirend főbb pontjai a következők: a transport, a pontulatörvény eltörlése, a fényüzési adók, iparpártolási törvény, ipari kiállítás, vámok, mintavásárok, a községi adók megszüntetése, a vámtarifa kérdés, sőt politikai kérdések is tárgyalásra kerülnek.

— Francia—román kamara alakul. Bucurestiből jelentik: A bucurestii Kereskedelmi Kamara jelenleg egy nagyjelentőségű javaslat tanulmányozásával van elfoglalva. A javaslat a francia—román Kamara felállításáról szól. A fontos kérdést tegnap Cerchez és Buzdugán párisi követési titkárok is tárgyalták. A Kamara vezetősége már régebben foglalko-

zott ezzel a tervvel, de megvalósítása elé pénzügyi akadályok gördültek.

— A timisoarai kamarai székház építése. A timisoarai Kereskedelmi és Iparkamara székházának felépítésére kiírt pályázatok határideje aug. 4-én jár le. A beérkezett ajánlatok közül a kamara augusztus 6-ig meghozza határozatát, hogy kit biz meg a székház felépítésével. Augusztus 10-én kezdik meg a munkálatokat a pályadíjat nyert Székely—Suciu terv alapján. Az új Kereskedelmi és Iparkamara tervrajzát a belvárosi Turul cipőgyár üzletében közszemlére kiállították.

MOZI

xx Pénteken vetíti utoljára az Apolló „Vadászkalandok Afrikában” címen a legszenzációsabb filmet. Siónev Suov. expedíciójának két évi kalandjait mutatja be a film. Elefántokat, orrszarvúkat, oroszlanokat, leopárdokat, vizulákat pár lépésnyire a felvevőgéptől. Százszoros veszélyben készültek a felvételek, amelyek ip. tanulságosak, mint érdekesekek.

xx Dickens-bemutató az aradi Apolló színházban. Nagyszerű esemény lesz szombaton az Apolló színházban. Dickens világhírű regénye nyomán készült Copperfield Dávid c. filmet mutatja be az Apolló, amely az összes nagy mozivárosokban csodálatos hatást ért el. Ebben a képben az író saját élet története tárul a néző elé, melynek meghatározó jelenetei egy előjátékon és 7 felvonáson keresztül viszik a nézőt egy különös életen keresztül. Az érdekes film keddig marad műsoron.

xx Szombaton, vasárnap és hétfőn vetíti reprimé az aradi Utánia mozgószínház a Hetedik menország című kacagató filmet, amelyben Patt és Patachon játszik a főszerepet.

xx „A sarajevói keleti gyilkosság” című izgalmas dráma vetíti még ma este az aradi Marospartii mozgószínház. A rendkívül érdekes, eseményekben gazdag, hat hosszú felvonásból álló film hatalmas sikert aratott mindenütt, ahol eddig bemutatták és a kivételes siker volt a kísérője az aradi bemutatónak is. Ferenc Ferdinánd osztrák trónörökös és Zsófia hercegnő életét és tragikus halálát mutatják be az érdekes filmtörténet keretében. Jegyeket előre váltani délelőtt 10-től 12-ig, délután 4-től 6-ig a Weinberger cipőüzletben és este hét után a mozi pénztáránál lehet. Esős idő esetén a jegyek másnapra érvényesek.

1000

dollár jutalom sem sok
annak, ki a legújabb
Harold Lloyd
„Ó”
filmet kacagás
nélkül végig nézi!

Kutyapör Bécsben

Amikor a tulajdonos visszalopta saját kutyáját.

Bécsből jelentik: Érdekes ítéletet mondott ki a napokban a bécsi törvényszék. A történet a következő:

Laufer Kisasszonynak volt két tacsó-kutyája. Áprilisban átadta egy kereskedőnek, ki Bécs környékén lakott, de a kereskedőt időközben lecsukták valamiért s mielőtt bement volna a börtönbe, a gondjaira bízott két kutyát átadta egy barátjának. A kutyák tulajdonosa időközben megtudta, hogy az egyik tacsó elpusztult. Hogy megmentse a másik kutyáját cselhez folyamodott: bement a kereskedő barátjának lakásába, azon a címen, hogy üdvözlöt hoz a nővérének s a kutyát visszalopta tőle. Bucsuzóul azonban otthagytta az alábbi levelet:

— Tisztelt uram, az emberekkel való érintkezésben azt tapasztaltam, hogy felebarátaink kevés kivétellel mélyen alatta állanak az állatoknak. Mindenki tudja, hogy annak, ki egy állatot felnevel és sok álmátlan éjszakát föltött miatta, mit jelent az, hogy elveszik tőle. Ezért, kérem, bocsássa meg ezt a levelet.

A kereskedő barátja nem focsátotta meg a kutya ellopását és Laufer kisasszonyt feljelentette a törvényszéken. A törvényszék lopásért öt napi fogházra ítélte a kutya régi tulajdonosát.

— De a kutya az enyém — tiltakozott az elítélt a bírói emelvény felé emelve eleven bizonyítékát.

Ez sem segített. Laufer kisasszony egyelőre felebbezett. Bécsben az ítélet feltűrést keltett. A bécsi kutyapör ma holnap híresebb lesz, mint az egykori budai kutya vásár.

Cenzurat: Prefectura Judetului.
A szerkesztésért felelősen:
KAROLY SÁNDOR
f. e. l.

Raktár
kiadó. Cim:
az Aradi Közlöny kiadójában.

**Nős földmérő
mérnök**
malom, erdő vagy egyéb vállalatnál bizalmi állást keres,
hol lakás biztosítva. Fizetés megegyezéstől. Szerkesztés szerint. Szíves megkereséseket a Bizalmi Jelképe BANAT hírlapirodába Timisoara (Temesvár) kéretnek. 888

Apró hirdetések.

TUDNIVALÓ AZ APRÓHIRDETÉSEKRŐL: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetési ára hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kiadván szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szólg hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. — A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelőzés.

KÖZÖS háztartásra lépne középkorú uriember, — 4000 lej nyugdíjjal — leánnyal, vagy asszonnyal. Mindenki szívesen tárgyalok. Fényképpel, vagy teljes címmel ellátott ajánlatok előnyben. Titoktartás biztosítva. Szíves ajánlatot „Megelégedés” jellegére alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, vagy főpostára. Poste restante kérek. 4167

Alkalmazás.

SZAKÁCSNŐ ÉS SZOBÁLEÁNY. urcsaláddhoz jó bizonyítvánnyal augusztus 1-re felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

MŰSZERÉSZ TANULÓK felvételnek Koch Dánielnél Arad, Strada Eminescu 2-42. 4170

KÉT fiú, jó csaiádból való, tanulónak fizetéssel felvétetik Orient divatruház Arad. 4192

FASZAKMÁBAN több évi gyakorlatlalt bíró nötnen fiatalember állást keres. Perfect román, német, magyar levelező. Megkereséseket Löbl hírlapirodába Arad kér. 4188

ASZTALOS tanulók fizetéssel felvételné Victoria butorgyárban, Arad, Str. Ioan Calvin 38. 10.098

IRODAKISASSZONYT és engro rövidáru üzleti gyakorlatlalt bíró kereskedelmi alkalmazottat keres azonnali belépés re helybéli kereskedelmi vállalat. Ajánlatokat Sándor hírlapirodába Arad „Jgyekvő” jellegére kérjük. 10.098

FIATAL leány, ki rajzolásban járta, felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4190

SZARAZDADA azonnali belépésre keresetlik. Jelentkezés Deutsch Jozsef Arad, Strada Bratiannu (Weitzer J.-u.) kalapiuzletében. 15.972

HÁZFELÜGYELŐI állást keres lehetőleg magánházaiban, háztartás vezetésében segédkező magányos nő. Cime Wallinger hirdetőjében Arad. 15.972

Lakás.

KÖZPONTBAN különbéjáratu butorozott szobát keresek augusztus 1-ére. Ajánlatokat „Diszkrét” jellegére Sándor hírlapirodába Arad kérek. 10.098

Vétel és eladás.

PERZSA és egyéb szőnyegeket, butorokat antik tárgyakat, ezüstneműt, fehérneműt, kézimunkát, festményeket, dísz-tárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca.) I. em jobb. 1000

EGY üvegfal és egy üvegajtó eladó. — Cim Orient divatruház Arad. 4180

Körisrönk bognárfának kapható

GUBI ÁRMIN fakeskedés TIMISOARA

Telef. 494. TME Sportpálya közelében. Telef. 494. 387

A vonatok közlekedése Arad állomáson.

Erkező vonatok:	honnan vagy hová?	induló vonatok:
*) Orient luxusvonalat 14.46	Bucuresti, Bukarest	*) Orient luxusvonalat 16.04
Gyorsvonalat ... 6.33	Bucuresti, Teluson át	gyorsvonalat ... 23.57
Gyorsvonalat ... 14.28	Bucuresti, Timisoaran át	gyorsvonalat ... 15.07
*) Orient luxusvonalat 15.44	Budapest nyug. pályaudvar	*) Orient luxusvonalat 15.06
Gyorsvonalat ... 23.33	Budapest kel. pályaudvar	gyorsvonalat ... 7.13
Személyvonat ... 9.23	"	személyvonat ... 9.06
Személyvonat ... 20.38	"	személyvonat ... 17.24
Személyvonat ... 8.26	Teius, Tóvis	személyvonat ... 6.50
Személyvonat ... 16.41	"	személyvonat ... 12.55
Személyvonat ... 23.19	Savarsin, Soborsin	személyvonat ... 21.16
Vegyesvonalat ... 7.20	Curtici, Kúrtós	vegyesvonalat ... 13.50
Személyvonat ... 7.07	"	személyvonat ... 5.20
Személyvonat ... 11.58	"	személyvonat ... 7.27
Alkalmazott vonat 17.08	Timisoara, Temesvár	alkalmazott vonat 14.14
Személyvonat ... 6.28	"	személyvonat ... 6.40
Személyvonat ... 10.00	"	személyvonat ... 9.41
Személyvonat ... 17.58	"	személyvonat ... 19.25
Személyvonat ... 20.42	"	személyvonat ... 23.50
Motorvonat ... 8.00	Oradea-Mare, Nagyvárad	motorvonat ... 13.20
Gyorsmotor ... 18.38	"	gyorsmotor ... 6.55
Személyvonat ... 9.00	"	személyvonat ... 10.30
Motorvonat ... 23.21	Brad, Brad	motorvonat ... 21.02
Vegyesvonalat ... 19.02	Brad; Brad, Menyházafüzdő	vegyesvonalat ... 4.01
Gyorsmotor ... 8.34	"	gyorsmotor ... 19.10
Személyvonat ... 7.44	"	személyvonat ... 7.09
Személyvonat ... 15.37	"	személyvonat ... 11.04
Személyvonat ... 20.41	Jimbolis, Zsombolya	személyvonat ... 15.39
Személyvonat ... 7.08	"	személyvonat ... 16.00
Vegyesvonalat ... 20.24	Otlaca, Otlaka	vegyesvonalat ... 10.01
Vegyesvonalat ... 13.28	Pecica, Pécska	vegyesvonalat ... 14.44
Motorvonat ... 7.24	Pecica, Pécska	motorvonat ... 5.30
Motorvonat ... 16.26	Pecica, Pécska	motorvonat ... 14.09
Motorvonat ... 20.50	Pecica, Pécska	motorvonat ... 18.50
Vegyesvonalat ... 12.09	Pecica, Pécska	vegyesvonalat ... 8.00

*) Az Orientvonalat közlekednek hetenként csak háromszor.
A délutáni és esti órák 12-án felüli számokkal vannak kiténtetve és ha ezekből 12—12 órát levonunk, akkor megkapjuk a megszokott időt.

EGY és ¼ karátos buton, briliáns gyűrű, arany mellű, nyakék, koral fülbevaló, ezüst női óra, ebédő és összekötő valódi perzsa és itteni perzsa összekötő szőnyegek, ág elé szmirna szőnyegek, orvosi műszerszekrény, rézmárvány mozdó, háló berendezés, butorok, tükrök, szalonok, csillárok, wien porcellán és majolika falidíszek, puffok, fotelek, antik és modern festmények, paplan, dísztárgyak, scheslon, stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

REUMA szesz, kifűnősen bevált szerköszvény, csusz, idegzsába, stb. ellen. Dr. Földes gyógvszertár Arad 54

MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRAK I
Gyapjú férfi öltöny Lej 1470.—
Tennisz férfi öltöny Lej 1450.—
Lenyvaszon férfi öltöny Lej 1250.—
Selyem-liszter sacco Lej 1250.—
Tennisz férfi nadrág Lej 520.—
Lenyvaszon férfi nadrág Lej 450.—
Gummi kabátok 850.— Leitől kezdve.
Billiárd-posztó állandóan raktáron. Nagy posztó raktár. MUZSAY JÓZSEF férfi-, fiu- és gyermekruha telepén Aradon, a Városi Színházzal szemben. 4138

TISZTA FAJ nagymangolica koca eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4153

ELADÓ egy Fiath-féle 85 lóerős motor szerkezet nélküli. (az kellett véve) vasból készített Fractor és 2 darab hozzátartozó, vasból készített pótkocsi. Egy alig használt Ganz-féle villanyos transzformátor. Egy jucker kocsi és egy pár új löszerszám. Megtekinthetők Dévian, Bethlen-ucca 16. sz. alatt. 4169

HASZNALT OLOM megvételre keresetlek. Bövebbet a kiadójában.

Ha olcsó és praktikus

alkalmi ajándékok akar
beszerezni, úgy forduljon

Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca), I. emelet jobb alá. 1000

Ingatlan.

PECICAI csárdához közel 10 hold szántóföld eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4152

ELADÓ Arad, Strada Alexandru Gavra 7. (Csernovits-ucca) számú ház sütődével. Értekezni lehet ugyanott. 15.672

Üzletok.

ÖTVEN év óta fennálló iparüzem, nyílt üzlettel 200.000 lejért eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4189

FÜSZER, élelmiszer üzlet egy szobával átadó 20.000 lejért azonnal. Arad, Str. Cicrogariu 11. sz. 4191

Oktatás.

GÉPIRÁSI TANFOLYAM Underwood Royal Remington stb. legelterjedtebb gépeken tízuj rendszer Szeged írógépvállalat Arad Piata Luther (Lutn). Telefon 111. 1660

Különnféle.

EZERJÓFÚ GYOMORELIXIR. pártatlan hatású szer gyomor- és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, feluvottság, emésztési zavaroknál. Óvakodjunk hasonló nevű és kiállítású hamisításoktól. Dr. Földes gyógvszertár, Arad. 2905

BETÁRSULNÉK 200.000 lejjel jobb ipar vállalatban, vagy kereskedésben. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4172

Gazdálkodásra vagy ipartelepnek

alkalmas belvárosi magánház, átvehető 3 szobás lakással, nagy udvar, hatalmas gyümölcsös kerttel, 500 □-81 telekkel, 420.000 L.-ért eladó. Megbizott „URANUL”-iroda Arad, főpostával szemben. 16041